

Gekwetst door het leven

Theater. In „Onschuld” hangen Ro Theater en KVS een begripvol beeld op van een samenleving in moeilijkheden.

Van onze redacteur
Geert Sels

ROTTERDAM. Bijna tien jaar geleden regisseerde Alize Zandwijk *Nachtasiel* van Maxim Gorki. Dit stuk over de moedelozen aan de onderkant van de wereld betekende voor haar de doorbraak naar de Europese podia.

Nu heeft ze een eigentijdse *Nachtasiel* afgeleverd. Ze heeft die gevonden in *Onschuld*, een stuk van de Duitse toneelschrijfster Dea Loher. Die heeft al jaren de naam „jong” te zijn. Nochtans heeft ze, op haar 43ste, al een aardig repertoire bij elkaar, vaak met politieke inslag. De „Kassandra van de

hedendaagse dramatiek” wordt ze weleens genoemd, een bijnaam die zinspeelt op haar vermogen om gevat de actualiteit te doorzien. Nochtans is de vrouw die begin jaren '90 over Ulrike Meinhof en de Joegoslavische oorlog schreef, niet bijster opgezet met het label politiek theater. „Te veel zwartwit”, zei ze in *Theater Heute*, „terwijl het leven in kleur is.”

Ik heb aan die uitspraak zitten denken bij het kijken naar *Onschuld*, een coproductie tussen het Ro Theater en de KVS. De decorwanden zijn van zo'n prachtig helderblauw dat men zich verwacht aan blijgestemd optimisme, als er niet dat hellende speelvlak was.

De personages in dit ruimbezette stuk, dertien in totaal, hebben heel vaak bergop moeten lopen in het leven. Dat kruipt in de kleren. Ze zijn er behoorlijk gehavend uitgekomen. In plaats van hun zegeningen, tellen ze hun verliezen en ontgoochelingen.

De dertien personages zijn allemaal gehavend door het verleden. © rr

De vele scènes (negentien!) die Loher schreef, heeft scenograaf Thomas Rupert opgelijst en als een menukaart in zijn decor gehangen. Het zijn korte stukjes, waarin de personages in de meest toevallige omstandigheden met elkaar in contact komen. Deze lui zijn herkenbaar genoeg om types te zijn, maar te vluchtig om stereotiep te worden. Ze zijn als anonie-

me passanten met wie je enkele woorden wisselt, en al heel snel weet hoe ze in elkaar zitten. Bij enkelen ligt het hart op de tong.

Zo is er de vrouw die achtervolgd wordt door schuld omdat haar zoon omkwam. Ze wil het met iedereen aanleggen. Op belachelijke clownschoenen, taart in aanslag, belaagt ze iedereen die het niet wil horen.

Een andere stapt in een paar schoenen dat vastzit in het speelveld en debiteert maatschappijverbeterende monologen. Ze had de mevrouw Suiker van jaren her kunnen zijn: gewezen communiste, maar nu

Er zit zoveel schuld en mislukking in dit stuk. Zonder toegevoegd

zout zou het inktzwart en onverdraaglijk zijn. De acteurs mogen zich uitleven in lichtvoetig spel, met Goede Derick en Willy Thomas op hun best. Een interessante dubbelrol is er voor de illegale Afrikanen, van wie één gespeeld wordt door een blanke die een allochtoon dialect imiteert.

Mondjesmaat doet zich hoop voor, even onbesuisd en onvoorspelbaar als zich doorgaans tragedies voordoen. Van

het ene moment op het andere vindt de asielzoeker Fadoul een tas met 200.000 euro. Maar geluk is niet afdwingbaar. De operatie waarmee hij het blinde clubdancersesje weer wil doen zien, mislukt. Zelf verdwijnt hij met de noorderzon.

ZANDWIJK TOONT EIGENTIJDSE „NACHTASIEL”

Het enige wat deze mensen bindt, is de nederigheid waarmee

ze betere tijden afsmecken. In een mis laten ze kaarsen branden, de hele voorstelling lang.

Tegen het eind straalt er een gloed van hoop. Het is het moment dat Rosa het water en tegelijk de dood instapt.

► *KVS en Ro Theater spelen „Onschuld”. Gezien 31/3, Rotterdam. Van 11 tot 21 april (20 uur) en op 15/4 (15 uur) in de KVS-Bol, Lakensestraat 146, Brussel. Inlichtingen: 02-210.11.12.*

► www.kvs.be